

Μένου Ἀναγνωστόπουλου *«Κάποιες Ὠρὲς»* (Ἀθήνα 1927).
«Σελέκτα» Πεζὰ λυρικά (Ἀθήνα 1927).

Τὸ πρῶτο βιβλίον μου ἐμπνέει ἕναν ἐνθουσιασμό· γιατί βλέπω μέσα στὰ τραγούδια τοῦ νέου ποιητῆ, κι ἰδιαίτερα στὰ «22 Σονέττα» — ὅπως τὰ ὀνομάζει — μιὰ φρεσκάδα εἰκόνας, μιὰ λιτότητα ὁμορφιάς, κι ἀπλότητα αἰσθήματος καὶ συγκίνησης. Στὰ τραγούδια του βρίσκω κι εὐγένεια, βρίσκω κι ὀρμή· καὶ τρυφερὴ μελαγχολία κι ἄδολη χαρὰ. Κι ἂν ἀκόμα τ' ἀχνάρια τῆς μίμησης εἶναι φανερά, κι ἂν ὁ στίχος εἶναι ἀδούλευτος, καὶ κάπως βιασμένος ἀπὸ ξεγνώλεξες ρίμες, ἀνόνιστα μέτρα κι ἔλλειψη σφυρηλατικότητας, τὰ τραγούδια του μὲ σταματοῦνε· τὰ ποιητικὰ στοιχεῖα πλεονάζουν ὀλοφάνερα. Τὰ «μαῦρα τουλπάνια» τῆς νύχτας, τὰ «χρυσοκέφαλα τρεμόλαμπι καρφιά (τ' ἀστέρια)», ἡ «σερπαντίνα» ποὺ ξετυλίγει μιὰ ἀστραπή, ἡ κόρη ποὺ «βαστάει φτερό καὶ γαργαλάει τ' αὐτὶ τοῦ Σατανᾶ» ποὺ ὅποιος τὴν ἀγαπήσει, «μιὰ στὰ οὐράνια καὶ μιὰ στὸν ἄδη τὴν ψυχὴν τοῦ θᾶχει», καὶ ἡ ἄλλη ἀδελφή της ποὺ τὴν θέλει ὁ ποιητὴς «ἡφενικιὰ ἡρωΐδα ἰσκιοπαρμένη» ποὺ ζεῖ «νοσταλγώντας κάποια πέλεια, ποὺ τὰ φωτίζουν βόρεια σέλαα, καὶ πῶχουνε στὸ κῆμα τους νεράιδες σαγηνεύτρες· ὁ «πόνος» ποὺ «τὸν ἀκούει τενόρο στῆς ψυχῆς τὸ κόρο», — ὅλ' αὐτὰ εἶναι δείγματα τῆς γερῆς ποιητικῆς φλέβας τοῦ κ. Ἀναγνωστόπουλου.

Ἀπὸ τὴ συλλογὴ τοῦ ξεχωρίζω δύο, πολὺ δυνατὰ, ποιήματα: τὸ «Φάντασμα» καὶ τὸ «Ξεκίνα, Πήγασε». Κι αὐτὰ μόνον ἀρκοῦν γιὰ νὰ καθορίσουν τὸ γερὸ ταλέντο του. Ἰδίως οἱ στίχοι τοῦ πρώτου:

«... Ἀπὸ τὴ ζέστη ἑνὸς χεριοῦ
 βλέπω τὸ πόμολο τῆς πόρτας χλωτισμένο
 καὶ τὸ χαλὶ σὲ μιὰν ἀκρίτσα διπλωμένο —
 Δώδεκα χτύποι στὸ ρολοῖ τοῦ διπλανοῦ καμπαναριοῦ»

εἶναι γεμάτοι ὑποβλητικότητα, γεμάτοι ἀνατριχίλα· ἐνῶ στὸ δεύτερο οἱ στίχοι:

«Θέλω ἕνα πινέλο νὰ συνθέτω
 τίς εἰκόνες τίς μάγες πῶχει τ' ἄντρο,
 — πινέλο ποὺ χρησίμεψε σὲ φλάντρο
 ζωγράφου — καὶ ματιὰ θέλω στιλέτο!
 Φωτιά θέλω τὴν πένα ποὺ νὰ σβύνει

στοῦ χαρτιοῦ τῇ θάλασσα. Καμπάνες
θέλω ρίμες. Λόγια θέλω πάϊανες.”

εἶναι τονισμένοι σὲ δύναμη ἀντάξια τοῦ Ἀμλέτου πού ζητᾶνε
νὰ κλείσουν στὰ στενά ὅρια ἐνὸς σονέτου.

Στὰ «Σελέκτα» ξεχωρίζει κανεὶς τὸ ἴδιο ποιητικὸ ἐφέτο. Ὁ
ποιητὴς τοὺς τὰ χαρακτηρίζει σὰν «Ἐπὶ κλησες», σὰν «Μιλήματα»,
σὰν «Κραυγές». «Ἐπὶ κλησες γιὰ νῦρτη, μιλήματα σὰν ἦρτε, κραυ-
γές ὅταν ἔφυγε». Ὁμολογῶ πὼς δὲ μὲ συγκινοῦν οἰσθητικὰ ὅσο τὰ
— ἐντὸς τῶν ἐπιφυλάξεών μου — τραγούδια τοῦ Ἰσως γιὰτὶ συν-
εἴθισα μὴ πρόζα ἀρμονικὴ μὰ ἀπαλὴ καὶ ἀπλὴ. Μολαταῦτα ἡ εἰ-
κόνα πάντα πλούσια καὶ φρέσκια, καὶ ἡ ὁρμὴ πάντα νεανικὴ.
Ἀκοῦστε τοῦτο:

Κι ὅταν βλέπω τὰ γύρω μας, μοῦ φαίνεται πὼς
ἤμαστε δυὸ ροδοπέταλα πατημένα σ’ ἓνα χονδρὸ
πορτογραφικὸ βιβλίο.

Ὁ χυμὸς μας χρόνια τώρα βγήκε καὶ κιτρίνησε
κάποιες παραγράφους τοῦ πού σὲ πιάνει φρίκη σὰν
τὶς διαβάξεις. Κι ὥς τόσο ἤμασταν ρόδα!

Μὰ τέτοια ἀρχὴ δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητη, γιὰ ἓνα νέο. Ἄν
μπορέσει νὰ ξεφύγει τοὺς λαβύρινθους τῆς πολυάσχολης φιλολο-
γίας, καί, κρατημένος στὴν οὐρὰ τοῦ ταλέντου τοῦ ἀφήνεται στὸν
καλπασμὸ τοῦ Πηγᾶσου του, ἡ αὐτοκριτικὴ καὶ ἡ ἐκλεκτικότης θὰ
χρησιμέψουν γιὰ ἡνία πού θὰ τοῦ κόψουν τὴν ὁρμὴ μὲ τὴν ἐπι-
βολὴ τῆς μαεστρίας.

M. ANT.

«Ἡ Σκηνοθεσία» Διάλεξις Μ. Κουνελάκη. Τυπ. Σώμου καὶ
Καλλίνη. Πειραιεύς.

Ὁ κ. Μ. Κουνελάκης, σκηνοθέτης ὁ ἴδιος μὲ βασικὰς γνώσεις
καὶ καλλιτεχνικὴ διαμόρφωση χειρίζεται τὸ θέμα του μὲ ὅλη τὴν
τέχνη πού πρέπει νάχη ὁ διαλέκτης προκειμένου νὰ μιλήσῃ γιὰ
ζήτημα καινούργιο μοποῦμε νὰ ποῦμε γιὰ τὸν Ἕλληνα, γενικά, ἀ-
κροατὴ, ἀφοῦ ἡ σκηνοθετικὴ μὲ τὴ σημασίαν καὶ τὴν ἀξίαν πού
ἔχει, εἶναι σχεδὸν ἄγνωστη στὸ κοινὸ τοῦ θεάτρου (πάντα ἐννο-
οῦμε τὴν πλεονότητα) πού παρακολουθεῖ ἓνα ἔργον ἀπὸ σκηνῆς,
ικανοποιεῖται ἀπτὴ συνολικὴ ἐντύπωση χωρὶς νὰ σκεφθεῖ τὴν
ψυχὴ τοῦ καλλιτεχνικοῦ αὐτοῦ παρουσιάσματος, τὸν ἀρχηγὸ τῆς

όλης οργάνωσης που λέγεται σκηνοθέτης. Είναι αλήθεια πως η τέχνη αυτή, (γιατί συμφωνούμε πλήρως με τα λεγόμενα του κ. Κουνελάκη, και θεωρούμε τη σκηνοθετική μιά άπτις πειό ωφέλιμες καινούργιες τέχνες που δημιούργησε η ανάπτυξη του καλλιτεχνικού αίσθηματος και οι έξ αυτού απαιτήσεις των ειδιχών σχετικά με τό θέατρο) μοντέρνα καθώς είναι, με τά λίγα χρόνια ζωής, σέ μās δυστυχώς έχει μάλλον παρεξηγηθεί. "Αν εξαιρέσουμε μερικους θεατρόφιλους και όσους συγγενεύουν με τη σκηνική δράση οι περισσότεροι άλλοι δέν ξέρουν τί πάει νά πεϊ σκηνοθεσία — mise en scène, σκηνοθέτης — regisseur. Δέν μπορούν νά ξεχωρίσουν τόν σκηνοθέτη, από τόν οδηγό, τόν διευθυντή. Ό νους τους πάει κυρίως στά décors, στο σκηνικό διάκοσμο. Είναι λίγοι που αίσθάνονται σέ μιά επιτυχημένη παράσταση τό δυνατό και έμπειρο χέρι του σκηνοθέτη, που έχει έναρμονήση όλα — σκηνικά κατάλληλα, δεμένο παίξιμο, και γενικά έπεξεργασία έντεχνη της παρουσίασης του έργου.

Με πολλή σαφήνεια, γνώστης κατά βάθος της συγχρονισμένης σκηνοθετικής τέχνης που αρχίζει νά λαμβάνεται ύπ' όψει σιγά σιγά σά μιά αισθητική ένότητα που μās παρουσιάζει ένιοτε έργα όχι όπως τά φαντάσθηκε ό συγγραφέας, αλλά σύμφωνα με τίς απαιτήσεις της βασικής τέχνης του σημερινού θεάτρου, της σκηνοθετικής, ό κ. Κουνελάκης έρμηνεύει λεπτομερώς τη σημασία του καλλιτεχνικού συνδυασμού, της οργάνωσης, του παιξίματος ήθοποιών, του διάκοσμου και συνολικά της θεατρικής απόδοσης και ναι μèn παραδέχεται ότι τό θεατρό μας είναι ακόμη πολύ νέο, αλλά συμβουλεύει κάποια αναγκαία έντονη δράση για νά τινάξουμε τίς καθυστερημένες μας ιδέες και συστηματικά νά καλλιεργήσουμε την αισθητική κατανόηση στον επαγγελματικό οργανισμό του θεάτρου για νά μπορέσουμε νά σταθοϋμε και μεις πλάϊ στά καλλιτεχνικά θέατρα των προοδευμένων ευρωπαϊκών πόλεων.

ΑΛ. Σ.

Μ. Βισάνθη *«Τα Θανατερά Νευρόσπαστα»*. Έκδοτική εταιρεία «Έλληνική Τέχνη». Άριστοτέλη Δαμianoϋ. Σικάγο.

Τά «Θανατερά Νευρόσπαστα» είναι μιά αφήγηση περιστατικών που συνέβηκαν σ' έναν άνθρωπο (τόν Δούη Νίκα) ό όποιος περνά από διάφορες δουλειές — υπάλληλος σ' έμπορικά, στοιχειοθέτης, υπηρέτης σέ γαλατάδικο, ρεπόρτερ, ρεζισέρ, πορτιέρης. Η ιστορία του γερακιού τό όποιο κυνηγά με μανία τόσος κόσμος είναι καλή και μετά που πιάστηκε τό γεράκι, έχει άρκετά τό ποιητικό στοι-

χειό ή σκιώδikh έμφάνισή του πάνω στόν τοίχο. «Τό γεράκι! έκανε τρομαγμένος, χωρίς νά καλοξετάξει πώς τό ήλεκτρικό και ή γωνία τής ξυλογλυμένης βιβλιοθήκης του σχηματίζαν πάνω στόν τοίχο τή σκιά εκείνη, πού πραγματικά φαινότανε σάν ένα μαύρο πουλί». Μετά τά «Θανατερά Νευρόσπαστα» βρίσκονται σελίδες από μιá σειρά διηγημάτων του κ. Βισάνθη πού λέγεται «Τά χαρούμενα πτώματα». Τό βιβλίό έχει κ' ένα σκίτσο του συγγραφέα καμωμένο άπτήν διακεκριμένη ζωγράφο Φλωρά - Καβαρία.

«Γύρω γύρω όλοι». Έκδ. Οίκος Δ. Π. Δημητράκου 'Αθήναι 1927. Λαϊκά παιχνίδια και τραγούδια για πολύ μικρά παιδιά.

Σε μιá πολύ καλλιτεχνική έκδοση εικονογραφημένη άπτή Δδα Λύδια Μπορζέκ, ή κ. Εύδ. 'Αθανασούλα μάζεψε τά πειό γνωστά παιχνιδάκια και τραγούδια πού μαθαίνουν και λένε οί γονείς στα μικρά τους. Κάθε λαός έχει και τά δικά του, μα οί έλληνίδες μητέρες είναι κείνες πού πειότερο τραγουδούν τά παιδιά τους για νά τά κοιμήσουν, για νά τά παίξουν, για νά τά βάλλουν νά φάνε, για νά τά κάμουν ποιό γρήγορα νά μιλήσουν. "Αν και έμεις είμαστε φυσικά λιγομίλητοι και βαρείς, με τά παιδιά μας ίσως νάμαστε άπτούς πειό διαχυτικούς.

Πόση στοργή, πόση τρυφερότης, πόση αγάπη στα λεπτά άριστουρρηματάκια του βιβλίου αύτου. Με τι καλοσύνη και ύπομονη λéeι ό παππούς στο έγγονάκι του :

«Γύρω γύρω τό περβόλι :
Τούτος είν' ό περβολάρης...»

Πολύ όφέλιμη για τά παιδιά είναι ή άπαρχή αύτή τής μάθησης με τά παιχνίδια και τραγούδια. Πόσο εύχάριστα άποστηθίζουν τις πρώτες προσευχές πάνω σ' ένα ήχο πού εύκολα τά κάμει νά τις συγκρατούν. Κι' ή μάννα πού περήφανα και στοργικά να-νουρίζει τό γυιό της :

Κοιμήσου πού νά σε χαρώ
πού νά σε δώ μεγάλο
πού νά σε δώ τής παντρειάς
κι' άκόμα πειό μεγάλο.

Τό πειό τρυφερό ιδανικό τών γονιών είναι, ιδίως στο λαό, νά παντρεύουν τά παιδιά τους.

Μέσα στα τραγουδάκια αύτά κλείεται ή παράδοση, τά χαρακτηριστικά γνωρίσματα ενός λαού με τά όνειρα και τις έλπίδες του.

Γεωργ. Π. Δημάκου. *Ρόδα τῆς Αὐγῆς*. Ἐκδοση ἐπιμελη-
μένη ἀπὸ τὰ «Γράμματα». Τυπογραφεῖον Κασσιμάτη καὶ Ἰωαν.
Ἀλεξάνδρεια.

Εἶναι ἀπολύτως ἀνάγκη νὰ ξέρουν οἱ ἀναγνώστες τῆς συλλο-
γῆς αὐτῆς ὅτι ὁ κ. Δημάκος εἶναι πολὺ νέος. Εὐτυχῶς στὴν ἀρχὴ
τοῦ βιβλίου («Ἀντὶ προλόγου») ἀναφέρεται αὐτὸ σχετικὰ μὲ τὰ
εὐνοϊκὰ λόγια τοῦ Παλαμᾶ γιὰ ἕνα ἀπτὰ ποιήματα τῆς συλλογῆς.
Ἄμα λάβει κανεὶς ὑπ' ὄψει του τὴ νεαρὴ ἡλικία τοῦ κ. Δημάκου
δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ κρίνει μὲ ἐπιείκεια τὰ ποιήματα του, τὰ ὁποῖα
δυνατὸν καὶ νὰ ὑπόσχονται πῶς στὸ μέλλον θὰ μᾶς δώσει καλὴ-
τερη ἐργασία.

Α. Τ.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

ΔΡΟΣ Α. ΣΥΓΚΕΛΛΑΚΗ *«Ἡ ἀπόκρυφη ὕγεινὴ τῆς γυναικὸς»*.
Ἐκδοτικὴ Ἑταιρεία «Γράμματα». Ἀλεξάνδρεια 1927.

Μετάφραση τοῦ ἔργου «*Ο Χρυσὸς Γαῖδαρος*» τοῦ Λουκίου
Ἀπουληίου. Ἐκδοτικὴ Ἑταιρεία «Γράμματα» Ἀλεξάνδρεια 1927.

ΙΟΥΛΙΑΣ ΠΕΡΣΑΚΗ *«Διηγήματα»*. Ἐκδοτικὸς Οἶκος Ἀγών
Παρίσι 1927.

Ι. Ε. ΜΟΣΧΟΝΑ *«Τὸ Ἡμερολόγιον τοῦ θανάτου»*. 1927.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

«Νέα Ἑστία» τεῦχος 11 (15 Σεπτεμβρίου) καὶ τεῦχος 12-13
(1 Ὀκτωβρίου).

Ὁ κ. Καιροφύλλας γράφει στὸ 11ο τεῦχος γιὰ τὸν Φώσκολο
ὡς Ζακύνθιο — μᾶς δίνονται πληροφορίες γιὰ τὴν οἰκογένεια
(Σπαθῆ) τῆς μητέρας τοῦ ποιητῆ, γιὰ τὰ αἰσθήματά του γιὰ τὴν
Ζάκυνθο. Τρεῖς εἰκόνες μᾶς δείχνουν τὸ σπῆτι ὅπου γεννήθηκε στὸ
νησί, καὶ δυὸ ἄλλα σπίτια, (πάλι ζακυνθινὰ) ὅπου εἶχε κατοικήσει.
Ὁ κ. Σιγοῦρος δίνει μετάφραση ποιήματος τοῦ Φώσκολου
«Ὑμνος στὸ Καράβι τῶν Μουσῶν». Στὸ τεῦχος 12-13 ὁ κ. Και-
ροφύλλας δημοσιεύει ἕνα ἄρθρο, ἐπιγραφόμενο *«Ἡ Μητέρα καὶ*

ἡ Κόρη τοῦ Φώσκολου καὶ ὁ κ. Γ. Σπαταλάς γιὰ αὐτοπροσωπογραφίες τοῦ Ἰταλοῦ ποιητῆ. Στὸ 11ο τεῦχος ἔχει ἓνα πολὺ ἀξιοπρόσχετο διήγημα «Ὅλα γίνονται» τῆς κ. Δάφνη. Ὁ κ. Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος γράφει γιὰ τὸν Ἰαπωνέζο ζωγράφο Χιροσιγκέ. Εἶναι ἐνδιαφέρουσες οἱ περικοπές ἀπὸ ἄρθρο τοῦ μακαρίτη Χρήστου Παλαμᾶ (ἀδελφοῦ τοῦ ποιητῆ) γιὰ τὸ σπῆτι στὴν Πάτρα ὅπου γεννήθηκε ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς καὶ δυὸ χρόνια πρὶν ἀπ' αὐτὸν ἡ Ματθίλδη Σεργιά. Ἐκεῖ πέθανε καὶ ἡ μητέρα τοῦ ποιητῆ ὅταν αὐτὸς εἶτανε μόλις ἑξὶ χρονῶ. Στὸ 11ο τεῦχος βρῖσκομε ἓνα ἑξοχο μονόπρακτο, ἓνα λεπτότατο γραμμένο ἔργο τοῦ Ξενοπούλου «Καβαλλερία Ποπολάνα» πὺν πρωτοπαίχθηκε πρὶν δέκα χρόνια.

Ὡραῖο ποίημα εἶναι ἡ «Λυπητερὴ Νυχτωδία» τοῦ κ. Παράσχου.

“ Ἦρθαν καὶ φύγανε, ἦρθαν ἀπὸ κάπου ἀπὸ μακρυνά

“ μέσα στὸ κατάσπρο παραμυθένιο τοὺς καράβι

“ Κάπου θὰ τραγουδούσανε τὴν ὥρα ἐκεῖνη, ὅμως μακρυνά

“ ἦταν πολὺ, κι' ἴσια μὲ μᾶς δὲ φτάσαν τὰ τραγούδια.

“ Ἦρθαν κι' ἀργὰ ἐσταμάτησαν πέρα ἀπὸν ἴσκιό τὸ θαμπὸ

“ στ' ἄτρεμα πὺν ἔρριχναν νερὰ τ' ἀκροθαλάσσια φῶτα.

“ Οὔτε τοὺς εἶδαμε, οὔτε τοὺς ἀκούσαμε· μακρυνά,

“ τὴ μυστικὴ τοὺς πῆραν καὶ φύγανε, εὐτυχία”.

Μᾶς ἄρесе ἡ «Εἰσαγωγή» τοῦ κ. Μ. Παπανικολάου καὶ ἡ «Νίκη» τοῦ κ. Ραζέλου. Σημειώνουμε τὴν «Μεταμέλεια» τοῦ κ. Τέλλου Ἄγρα καὶ τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Μ. Γ. Πετρίδη γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη.

Στὸ ἄρθρο πάνω στὴν παράσταση τῆς «Ἐκάβης» (Α. Θ.) βρῖσκομε μερικὲς γραμμὲς γιὰ τὸν νέο ἡθοποιὸ κ. Μινωτῆ, πὺν εἶναι γνωστὸς στὸν ἐδῶ καλλιτεχνικὸ κόσμον καὶ πὺν ἔπαιξε τόσο καλὰ τὸν ρόλο τοῦ Ἀλέξη στοὺς «Σκλάβους στὸ Μίσος» τοῦ κ. Λεοντῆ. “Ὁ κ. Μινωτῆς πὺν πρωτοεμφανίστηκε φέτος στὸ θέατρο” μὲ ὑποσχέσεις πάρα πολὺ πλούσιες, ἔδειξε στὸ δυστυχῶς μικρὸ “ ρόλο τοῦ Ταλθυβίου πὺς εἶναι κι' ἓνας ἀπτοὺς ἐλάχιστους νεοέλληνες ἡθοποιοὺς πὺν ξέρεῖ ν' ἀπαγγέλλει στίχους. Αἰσθάνεται “ τὸ ρυθμὸ καὶ τὸ νόημα τοῦ στίχου. Κάθε τονισμὸς καὶ κάθε “ χρωματισμὸς εἶταν ζυγισμένους καὶ στὴ θέση του”.

Ἀπὸ τίς βιβλιοκρισίες μᾶ εἶναι (Π.) γιὰ τὴν μετάφραση τῶν

«Παραστρατημένων Πουλιῶν. τοῦ Ταγκὸρ ποὺ ἔκαμε φέτος ὁ κ. Μάκης Ἀνταῖος, ὁ νέος αὐτὸς Ἀλεξανδρινὸς λογοτέχνης τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία ὅλο καὶ περισσότερο ἀναγνωρίζεται. Ἡ βιβλιοκρισία τῆς «Νέας Ἑστίας» σημειώνει ἓνα χάρισμα τῆς μετάφρασης: «τὸν πλοῦτο τῆς ἐσωτερικῆς μουσικῆς résonnance» ποὺ ὁ κ. Μ. Ἀνταῖος πέτυχε τόσο καλά.

“**Νεοελληνικά Γράμματα**” Αὐγουστος 1927, Ἡράκλειο. Ἐνα πολὺ καλὸ τεῦχος μὲ ἀξιοπρόσεκτη λογοτεχνικὴ ἐργασία Μουρέλου, Γιαλούρη, Βάλσα. Ξεχωρίζουμε τὸ ἐκτενὲς διήγημα τοῦ κ. Φρέρη “Σὰ θὰ πέσει στὰ χέρια μου” ἀπτὴ σειρὰ τοῦ “Προλεταριακὲς Τραγωδίες. Ὁ κ. Φρέρης ἐξελίχτηκε σημαντικά. Ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς τοῦ διακρίναμε στοιχεῖα βασικά διηγηματογράφου μὲ ἀξία, ἀλλὰ πόση ἐξέλιξη ἀπτὴν “Ἀσρώστεια τῆς Ὑβας”—ποὺ εἶχε ἀρκετὲς ἀρετὲς—ὡς τὸ “Σὰ θὰ πέσει στὰ χέρια μου” ποὺ εἶναι ἀπὰ πολὺ καλὰ διηγήματα καὶ ὡς θέμα καὶ ὡς ψυχολογημένη παρουσίαση σ’ ἓνα ὕψος ἀφηγηματικὸ ζωντανὸ καὶ δοκιμασμένο.

“**Ελληνικά Γράμματα**” δεκαπενθήμερο περιοδικό, τεύχη 7 καὶ 8 Ἀθήνα.

Ὁ κ. Κωστῆς Μπασιτᾶς γράφει γιὰ τὴν παράσταση τῆς “Ἐκάβης”, γιὰ τὴν ὁποία γράψαμε καὶ μεῖς στὸ 10ο τεῦχος μας. Τὸ ἄρθρο τοῦ συνοδεύεται μὲ εἰκόνες ποὺ μᾶς δείχνουν τὴν κ. Κοτοπούλη σὲ διάφορους ρόλους (Ἡλέκτρα, Ἰφιγένεια, Ἰουδῆ). Ἐπίσης τὸν Βεᾶκη, Γαβριηλίδη, Μινωτῇ καὶ ἄλλους γνωστοὺς ἡθοιοὺς τὸν μουσικὸ κ. Ριάδη καὶ τὸν μεταφραστὴ τῆς “Ἐκάβης” κ. Μελαχροινό. Ὁραῖο καὶ σοφὸ τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Νιρβάνα “Γλωσσικὴ αὐτοβιογραφία”. Ἀξία κάθε προσοχῆς ἡ ἐπιστολὴ τοῦ μεγάλου παιδαγωγοῦ κ. Α. Δελμούζου σχετικὰ μὲ τὸν ἐκπαιδευτικὸν ὄμιλο.

Πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἡ μελέτη τοῦ κ. Πέτρου Χάρη γιὰ τὴν παιδικὴ λογοτεχνία στὴν Ἑλλάδα. Δὲν μπορούμε δυστυχῶς νὰ ποῦμε τὸ ἴδιο καὶ γιὰ κάποια ἀνιάρη σάτυρα “Πῶς γράφεται ἡ ποίηση στὴν Ἑλλάδα” τοῦ κ. Ἡλ. Φ. Ἡλιοῦ ποὺ μὲ κόπο κατωρθώσαμε νὰ διαβάσουμε ὡς τὸ τέλος. Τέτοιου εἶδους εἰρωνικὲς παρατηρήσεις γιὰ νᾶναι εὐχάριστες πρέπει νὰ γράφονται μὲ πολλὴ ἐξυπνάδα καὶ λεπτότητα σὲ ὥραιο καὶ γοργὸ ὕφος, ἄλλοιῶς μόνο κουράζουν.

Ἡ “**Ερευνα**” (Ἐκδοτικὸς Οἶκος Α. Κασιγόνη, Ἀλεξάνδρεια) τοῦ Ὀκτωβρίου μᾶς δίνει δυὸ πραγματεῖες — πολὺ καλὰ γραμ-

μένες — τοῦ καθηγητοῦ κ. Ν. Ι. Λούβαρι, γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας. Λέγονται “Ἐκπαίδευσις καὶ ἀνθρωπισμός” καὶ “Νέα Ζωὴ ἀνθίξει ἀπὸ τὰ ἐρείπια”. Ὁ κ. Λούβαρις διαφωνεῖ μὲ τὸν ἐκπαιδευτικὸ ὄμιλο Ἀθηνῶν ὁ ὁποῖος θεωρεῖ “χρέος του νὰ διακηρύξει ὅτι τὸ θρησκευτικὸ ζήτημα τὸ θεωρεῖ” κατ’ ἐξοχὴν ζήτημα ἐλευθερίας τῆς συνείδησης καὶ ἐπομένως” δὲν θεωρεῖ ἀναπόσπαστη ἀπὸ τὴν ἔννοια τῆς δημόσιας ἀγωγῆς” τὴ διδασκαλίαν θρησκευτικῶν μαθημάτων στὰ σχολεῖα”.

“*Ἀτλαντὶς*” μηνιαῖο εἰκονογραφημένο περιοδικό, Νέα Ὑόρκη, Αὐγουστος 1927. Ἀπὸ τὰ περιεχόμενα: “Ἡ Νιβέσκα τῆς Μακεδονίας” (Κ.Ι.Κ.). “Ἡ ζωὴ τῶν Ἀθηνῶν” (Ἐβενου), “Τὸ ὄρος Καλλιδρομον” (Ἀττικοῦ), — ἄρθρα γιὰ ἑλληνικὰς χώρας τὰ ὅποια, ὅπως εἶχαμε πεῖ καὶ ἄλλοτε, θὰ διαβάζουν εὐχαρίστως οἱ ξενιττέμενοι: Ἕλληνες τῆς Ἀμερικῆς· “Ἰθάκη” (ποίημα Κ. Π. Καβάφη), “Ἡ Λεῖλὰ” (διήγημα Χ. Χρηστοβασίλη).

“*La Semaine Egyptienne*” Ὀκτώβριος, Κάιρο. Ἡ ἐκλεκτὴ τῆς εἰκονογράφηση ἢ σχετισμένη μὲ τὸν καλλιτεχνικὸ βίο τῆς Αἰγύπτου, μᾶς δείχνει ζωγραφικὰς τοῦ Μαχμούτ Σαῖτ πορτραῖτο τῆς Μαρίκας Κοτοπούλη· πορτραῖτα τῶν ἡθοποιῶν τοῦ θιάσου Ριτσιάρδη — Σαμαρτζῆ. Ἀπτόν ἐπίσημο κόσμον τῆς Αἰγύπτου, εἰκόνα τοῦ κ. Σαρσέντη ποῦ διωρίστηκε τελευταία δικαστὴς στὰ Μικτὰ Δικαστήρια καὶ ποῦ τόσο ἐκτιμήθηκε ἀπὸ ἑλληνικὸ κοινὸ ὥς πρόεδρος τοῦ Ἑλλην. Προξενικοῦ Δικαστηρίου. Ὁ κ. Π. Σ. γράφει γιὰ τὶς παραστάσεις τοῦ θιάσου Ριτσιάρδη - Σαμαρτζῆ στὸ Κουρσάλ τοῦ Καΐρου. Ὁ κ. Φίχτερ μᾶς δίδει δυὸ ποιήματα “*O Flots Simulateurs*” καὶ “*Midi*”. Διαβάζουμε στίχους (“*La fenêtre*” “*Les Ivres*”) τοῦ Ἰβάν Γκόλ· ἓνα ἄρθρον τοῦ κ. Μερσάν “Τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ὁμορφία τῶν ἑλληνίδων κυριῶν” ἓνα ἄρθρον τοῦ κ. Λαζαρίδη γιὰ τὴ Φαραωνικὴ Αἴγυπτο. Ὁ Ἀχμετ Ράσεμ παρουσιάζει τὸν Αἰγύπτιον καλλιτέχνη Μαχμούτ Σαῖτ, τὸν ὁποῖον ἀποκυλεῖ “ζωγράφον γιὰ τοὺς ζωγράφους”.

“*Je ne saurais dire*” παρατηρεῖ ὁ Ράσεμ, “*combien sa*” *peinture a fait vibrer certains peintres et combien elle scan-*
dalise encore certains amateurs d'art.

“*La peinture de Said — me dit un jour Sintès — est de*
ces peintures qui ne se commentent pas: elle remue, elle
s'impose. Et tandis qu'elle conquiert les uns par une sorte de
puissance mystérieuse, elle reste étrangère à tout jamais à
d'autres”.

Ὁ Ράσερ λέγει ὅτι ἀγαπιέται ἡ ζωγραφικὴ τοῦ Σαῖτ ὅπως ἀγαπᾷ κανεῖς τὸ ἀκαθόριστο χρῶμα τοῦ Νείλου καμωμένο "de
" verts éteints, de bitume et de cuivre fondu. Et c'est avec cette
" gamme réduite qu'il déploie sa prodigieuse science de coloriste".

Οἱ ζωγραφίαι τοῦ Μαχμούτ Σαῖτ ποὺ μᾶς δείνει ἡ "Semaine Egyptienne" εἶναι ἓνα πορτραῖτο τοῦ κ. de Wée (φωτογραφία Ρασίν), τοῦ Χάγκ "Ἀλῆ (φωτογρ. Κόφλερ), ἓνα τοπίο τῆς Μαν-σούρας (φωτογρ. Κόφλερ) καὶ σκηνὴ ἐνταφιασμοῦ (φωτογρ. Ρασίν).

"**Ἰόνιος Ἀνθολογία**" 10 Σεπτεμβρίου 1927. Ζάκυνθος. Ἐχει δυὸ ἀνέκδοτα ποιήματα τοῦ Ἀβλιχου καὶ μερικὲς βιογραφικὲς σημειώσεις γιὰ τὸν ποιητὴν αὐτὸν τῆς Κεφαλληνίας. Ἡ "**Ἰόνιος Ἀνθολογία**" τὸν ἐκτιμᾷ πολὺ: "ὁ λυρικός Ἀβλιχος" λέγει "μπορεῖ νὰ σταθῇ πλαίϊ στους καλλιτέρους ἀντιπροσώπους τῆς Ἑπτανησιακῆς Σχολῆς".

Ἡ "**Ἰόνιος Ἀνθολογία**" πέρνει πολὺ μέρος στὴ διοργάνωση γιὰ τὶς Φωσκολιανὲς Ἑορτὲς καὶ προτείνει στὴν Ἐπιτροπὴ διάφορα μέτρα ποὺ θεωρεῖ συντελεστικά στὴν ἐπιτυχία τους. Τὸ περιοδικὸ σκοπεύει νὰ ἐκδόσῃ πανηγυρικὸ ἀναμνηστικὸ τεῦχος γιὰ τὸν Φώσκολο καὶ νὰ τὸ κυκλοφορήσῃ σὲ 10.000 φύλλα.

Στὸ τεῦχος γιὰ τὸ ὁποῖο γράφουμε ἡ κ. Μαριέττα Μινώτου μᾶς δίνει μετάφραση μιᾶς Ὁδῆς τοῦ Οὕγου Φώσκολου.

"**Cinégraphie Journal**". Ἑβδομαδιαῖο περιοδικό. Ἀλεξάνδρεια.

Τὸ ὥραιο αὐτὸ γαλλικὸ περιοδικὸ ἔχει κατακτήσῃ ἀπὸ καιρὸ τὴν συμπάθεια τοῦ κοινοῦ. Βγαίνει ἀπὸ 1912, γεμᾶτο πληροφορίες γιὰ τὴ διεθνῇ κοινωνικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ζωὴ τῆς πόλης μας. Οἱ στήλες τοῦ "Théâtres-Mondanités" περιέχουν τὰ πιὸ πρόσφατα νέα. Τὸ "**Cinégraphie Journal**" ἀσχολεῖται, μ' ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν Τέχνη, πάνω στὰ ἔργα καὶ τοὺς καλοὺς ἡθοποιοὺς ποὺ βλέπομε στὴν Ἀλεξάνδρεια.

"**Ἴσις**", ἑβδομαδιαῖο περιοδικό, Ἀλεξάνδρεια. Ἐνήμερο στὰ Ἀλεξανδρινὰ κοινωνικὰ καὶ καλλιτεχνικά γεγονότα.

"**L' journal des Hellènes**". Παρίσι. Ἐφημερίδα ποὺ ἐξυπηρετεῖ τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα καὶ ποὺ εἶναι πολὺ χρήσιμη γιὰ τοὺς Ἑλλήνας τῆς Γαλλίας μὲ τὴν ἐνημερότητά της στὶς ἐμπορικὲς εἰδήσεις, τὰ καλλιτεχνικὰ νέα καὶ τὴν ἑλληνικὴ κοσμικὴ κίνησι.

Σ' ένα φύλλο της του Σεπτεμβρίου διαβάσαμε μιὰ συνέντευξη (στή Μασσαλία) συντάκτου της με τὸν Μητροπολίτη Νουβίας (γιὰ τὰ ζητήματα τῆς ἔνωσης τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ ἡμερολογίου) καὶ σ' ἓνα ἄλλο (Ὁκτωβρίου) ἓνα γραφικὸ ἄρθρο τοῦ κ. Ραζέλου γιὰ τὸ Διακοφτό.

“*Ελευθερία*”, μεγάλη Κυπριακὴ ἐφημερίδα. Χώρα ἀπὴ βารύτητα ποῦ ἔχουν οἱ γνῶμες της καὶ οἱ εἰδήσεις της γιὰ τὰ κυπριακά ζητήματα, κρατᾷ ἐνήμερο τὸ κυπριακὸ κοινόν, με “Ἐπιστολές ἐξ Ἀθηνῶν”, στήν πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ κίνηση τῆς Ἑλλάδας. Σημειώνουμε μιὰ περιγραφὴ τοῦ Ἑλ Ὁμπέιντ τοῦ Σουδάν. Ἐνδιαφέρεται καὶ γιὰ τὴν ἑλληνικὴ ποίηση — στίχοι τοῦ Σκίπη, τοῦ Γιοφύλλη, τοῦ Σημηριώτη. Στὸ φύλλο της 17 Αὐγούστου ἀναδημοσίεψε ἀπὸ περιοδικό μας τὸ ὡραῖο ποίημα τοῦ κ. Τάσου Χλῶρη “Στερνὴ Στιγμὴ”.

“*Νέα Ἡχώ*”. Ἡ πολὺ γνωστὴ ἐφημερίδα τοῦ Πόρτ-Σαῖτ.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Σ' ἓνα χρονογράφημά του στὸν «Ταχυδρόμο» τῆς 19 Ὁκτωβρίου ὁ Σκαραβαῖος μίλησε με πολλὴ συμπάθεια γιὰ τοὺς «Ἀποφοίτους». Τὴν εὐεργετικὴ δράση τοῦ «Συλλόγου τῶν Ἀποφοίτων» ποὺ κάθε χρόνο ἐξασφαλίζει βιβλία (φέτος πάνω ἀπὸ 6000) γιὰ τόσα φτωχὰ ἑλληνόπαιδα, ἀπὸ καιρὸ ζητούσαμε εὐκαιρία νὰ τὴ σημειώσουμε.

Οἱ εὐγενικοὶ νέοι ποὺ χωρὶς κανένα θόρυβο ἐργάζονται γιὰ νὰ βοηθοῦν τοὺς ἀπόρους μαθητὰς γιὰ τὴν ἐξακολούθηση τῶν σπουδῶν τοὺς μᾶς προκαλοῦν τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν συγκίνηση.

Τελευταῖα ἐκτὸς ἀπτὴν ὕλικὴ φροντίδα οἱ “Ἀπόφοιτοι” ἐργάζονται γιὰ ἓνα πολὺ σπουδαῖο ζήτημα στήν πρόοδο τῶν ἐλλήνων στήν Αἴγυπτο, τὴν ἐκμάθησιν τῶν Ἀραβικῶν. “Τὴν ἑλλειψιν αὐτή”, λέγει ὁ Σκαραβαῖος “τὴν αἰσθάνθηκαν περισσότερον ἀπὸ κάθε

" άλλον οἱ ἀπόφοιτοι. Εἰς ὁποιανδήποτε ἐργασίαν καὶ ἂν βρίσκων-
 " ται, ἀντιλαμβάνονται σήμερα ὅτι τοὺς λείπει ἓνα ἀπὸ τὰ σημαν-
 " τικώτερα — ἂν ὄχι τὸ πιὸ σημαντικό — γιὰ νὰ προοδεύσουν
 " στὸν τόπον αὐτόν. Μὰ ἀφοῦ οἱ ἴδιοι γιὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλο
 " λόγο, ἀδιαφόρησαν ὅταν ἦσαν μαθηταί, ἢ δὲν ἐδιδάχθησαν ἀρ-
 " κετὰ εἰς τὰ Κοινοτικά μας σχολεῖα, φροντίζουν τοῦλάχιστον νὰ
 " σώσουν τοὺς ἄλλους. Ἐπιστοποιήθη πιά ὅτι χωρὶς τὰ ἀραβικά,
 " δὲν μπορεῖ ὁ ξένος νὰ προοδεύσῃ εἰς τὴν Αἴγυπτο. Τὸ παρελθὸν
 " πρέπει νὰ λησμονηθῇ. Μαζὺ μὲ τὸν Πατριάρχην, τὸ Ἐμπορικόν
 " μας Ἐπιμελητήριον, ἐνώνουν καὶ οἱ Ἀπόφοιτοι τὶς προσπάθειές
 " των, ὅπως ἀνάψουν τὴν φλόγα τοῦ ἐνδιαφέροντος εἰς τὴν ψυχὴν
 " τῶν νέων μας γιὰ τὴ γλώσσα τοῦ τόπου. Ἡ τελευταία των ἐγκύ-
 " κλιος πρὸς ὅλους τοὺς ἀποφοίτους τῶν Κοινοτικῶν μας Σχολείων
 " ὁμιλεῖ ἐκφραστικώτατα".

Ο Κ. Γ. ΒΡΙΣΙΜΙΤΖΑΚΗΣ ἔγραψε στὸν κ. Πιερίδη μιὰν ἐπιστολὴ
 σχετικὰ μὲ τὸ ὥραϊο βιβλίον τοῦ τελευταίου "Ἐνας Ξένος κι' ἄλλα
 διηγήματα". Ἀπὸ ἐκτίμηση τόσο στοῦ ἔργο τοῦ κ. Πιερίδη ὅσο καὶ
 στὴν ἀξία φιλολογικῆς γνώμης τοῦ κ. Βρισιμιτζάκη δημοσιεύουμε
 τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴ ἢ ὁποία δὲν ἀμφιβάλουμε θὰ ἐνδιαφέρει τοὺς
 πολλοὺς ποὺ διάβασαν τὰ διηγήματα τοῦ κ. Πιερίδη.

Annecy 19 Σεπτ. 1927

" Ἀγαπητέ μου Πιερίδη, ἐσὺ μόνο ἀπ' ὅταν ἔφυγα ἀπὸ τὴν
 ' Ἀλεξάνδρεια, μοῦ χάριες μετὰ τὸ βιβλίον σου μερικὲς ὥρες, ἐξ ἴσου
 εὐτυχεῖς μ' ἐκεῖνες ποῦ ἔζησα ἄλλοτε στὴν Ἀλεξάνδρεια, ὅχι αὐτὰ
 τὰ τελευταῖα χρόνια, ἀλλὰ πολὺ παλαιότερα. Τὸ βιβλίον σου ἦταν
 γιὰ μένα, ἀληθινὸ ταξεῖδι, ἀληθινὴ ἐπιστροφή σὲ περασμένη εὐτυ-
 χία. Εἶσαι ὁ ἀληθινὸς ζωγράφος, καὶ ὁ ἀληθινὸς ψυχολόγος τῆς
 ἀλεξανδρινῆς ψυχῆς, προορισμένος μὴ μέρη νὰ κάμεις κατὰ τὸ
 μεγάλο. Τὸν ἑαυτό μου, τὴν ἀλεξανδρινὴ ἀτμόσφαιρα, τὴν ἀλε-
 ξανδρινὴ κοινωνία, τὴν ἀλεξανδρινὴ νιότη κυρίως, ὅλα αὐτὰ τὰ
 βρῆκα καὶ τὰ ἀνεγνώρισα μὲς στὲς ὥραιες, στὲς γλαφυρὲς σελίδες
 σου. Καὶ μόνο χθὲς καὶ σήμερα τὸ πρωῒ σὲ διάβασα (κι ἀκόμη,
 παρέλειψα τὸ Ἐνα Ξένος, τὸ ἄφηκα δηλ. γιὰ ἀργότερα). Ἐπερί-
 μενα τόσους μῆνας νὰ μ' ἔλθει ἡ ἀπαιτούμενη διάθεση ποῦ νὰ ἀπορ-
 ροφηθῶ ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσι τοῦ βιβλίου σου. Ἐδιάλεξα τὴ χθεσινὴ
 μέρα, πιὸ βροχερὴ καὶ πιὸ κρύα, ἀπὸ τὴ χειμωνιάτικη ἀλεξαν-
 δρινὴ μέρα. Καὶ ἐκλείσθηκα στὴν κάμαρή μου, μὲ τὴν ἰδέα μόνο

νά ξαναδιαβάσω τὸ Μοναξιὰ ποῦ εἶχα διαβάσει στὴν “Ἀλεξανδρινὴ Τέχνη” καὶ ποῦ μοῦ ἄρεσε πολὺ. Ἐπερίμενα ἀπὸ σένα, ὕστερα ἀπὸ τὴν πρώτη μου αὐτὴ ἐντύπωσι πῶς θὰ εἶχες δώσει κάτι τὸ ἀλεξανδρινό, — καὶ γι’ αὐτὸ μέσον τοῦ Συμεωνίδη σοῦ ἐζήτησα τὸ βιβλίον σου — ἀλλὰ ἐφοβούμεν ἀπὸ τὴν ἄλλη, μὴν ἔχω ἀπογοήτευσι. Ἡ τέχνη εἶναι τόσο δύσκολη.

Λοιπόν, τὸ ἐναντίον συνέβη. Τὰ διηγήματά σου τὰ διάβασα τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο, καὶ ἐξηκολούθησα τὴν ἀνάγνωσι σήμερα. Διαβάζοντάς τα ἐχάρηκα καὶ εἶπα: Νὰ τέλος, ἓνας ποῦ ἐνοιωσε τὴν Ἀλεξάνδρεια καὶ ποῦ εἶναι συγχρόνως συγγραφεὺς, καλλιτέχνης. Δὲν εἶναι τὰ πολλὰ λόγια, ἡ διεξοδικὴ περιγραφὴ, ποῦ σοῦ δίδουν τὴν ἀτμόσφαιρα ἐνὸς τόπου, ἢ ποῦ ἀποκαλύπτουν τὴν ψυχὴ τοῦ προσώπου ποῦ βάζεις στὸ ἔργον σου. Ποιὸ ἄλλο βιβλίον σοῦ δίδει καλύτερα τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς Φλωρεντίας, ἀπὸ τὸ *Lys Rouge* τοῦ Anatole France. Πόσο σύντομες ἡ περιγραφές του ὅμως.

Ἔτσι στὸ βιβλίον σου βρῆκα κάθε τι ποῦ χρειάζεται γιὰ νὰ μὲ ικανοποιήσει, νὰ μὲ κάνει νὰ συγκινηθῶ καὶ νὰ θαυμάσω συγχρόνως γιὰ τὸ ἀσφαλὲς τῶν μέσων ποῦ μεταχειρίζεσαι. Ποιὰ δυνατὴ παρατηρητικότητά ἔχεις! Καὶ τί ὠραία ἐκλέγεις ἀπὸ ὅσα βλέπεις.

Στὴ Μοναξιὰ ἰδίως μ’ ἐκράτησε ἡ περιγραφὴ σου: “ἓνα κίτρινο ἀλόγεμα Κυριακῆς”, λέγει τὸ πᾶν. Κι ὁ τύπος ποῦ καθόνταν στὸν μπάνκο καὶ λές, “φοροῦσε γιαλιά, κρατοῦσε ξεμυγιαστῆρι καὶ κοιτάζε τοὺς διαβάτες”, πολὺ καλὰ σχεδιασμένος.

Στὸ διήγημά σου Στ’ Ἀνοιχτά, διακρίνω μιὰ θεατρικὴ ἀντίληψιν στὴν τέχνη σου. Τὰ κορίτσια μὲ τὴ μητέρα τους, εἶναι ἡ πολὺ γνωστὴ μας ἀλεξανδρινὴ φτωχὴ οἰκογένεια, ποῦ “ψηλοπετᾶ”. Ἡ κουβέντες, λές καὶ τές ἄκουσε ὁ ἴδιος ὁ ἀναγνώστης. Ὁ Χαλὶλ, ἀληθινὴ εἰκόνα Murillo.

Ἡ Τέντα τοῦ ἀχτάρικου (περίεργο, ἐγὼ τὸ βλέπω σιδερωτάδικο, ἴσως γιὰτὶ μᾶλλον ἐγνώρισα ἀραπάδες σιδερωτάδες πορὰ ἀχτάρηδες) “ἀπὸ τσουβάλια ποῦ κρεμόταν σὰν ξεσκισμένη σημαία” εἶναι κάτι ποῦ τὸ βλέπεις. Ἀφίνω κατὰ μέρος τὴν ψυχολογίαν, ποῦ εἶναι πολὺ σωστή, καθὼς καὶ τὸ φυσικὸ τοῦ διαλόγου, καθὼς καὶ τές οὐκ ὀλίγες εὐτυχεῖς ἐκφράσεις σου “τὴν εἶχε σαστίσει μὲ τές περιποιήσεις του”.

Τὸ Ἀσπρὸ ἄλογον, στὸ περιγραφικὸ τοῦ μέρους καλὸ στὸ συμβολικὸ τοῦ ἀδύνατο.

Ὁ Χωρὶς μὸς, πολὺ ὠραῖον περικλείνει ἐξ ἄλλου μιὰ τέλεια εἰκόνα. Ἡ πανωμερίτισες ποῦ γύρω ἀπὸ τὸ κρεβάτι τῆς

ἄρρωστης, ποῦ τραγουδοῦσε (τὸ ἴδιο της μοιρῆς), “ἀκολουθόν-
τας τὸ ρυθμὸ τοῦ τραγουδιοῦ, λύγιζαν, σὰν καλαμια τὸ κορμί
τους”...

Σὲ συγχαίρω (πρᾶγμα ποῦ δὲν ἔχαμε μῆτε ὁ Βουτυρᾶς) ποῦ
δίδεις ἑλληνικὰ ὀνόματα σὲ ἑλληνικὰ πρόσωπα. Ἀρκετὰ πιά, ὁ
Στάμνας καὶ ὁ Στάθας καὶ ὁ Κούτρας καὶ ὁ Βύδας κλπ. ὅλα αὐτὰ
τὰ δυσύλλαβα. Γαλάτης, Λυμπερόπουλος· κάνεις καλὰ καὶ τοὺς ὀνο-
μάξεις ἔτσι. Ἑλληνες δὲν περιγράφεις;

Ὁ Ἄδελφός, εἶναι ἡ ζωγραφιὰ ἐνὸς ταπεινοῦ μὲ καλὴ
καρδιά· κυκλοφορεῖ σὲ περιβάλλον ἀλεξανδρινό. Ὁ Ἀντρέας Λου-
κίδης, ὅπως τὸν περιγράφεις, ὁ τύπος τοῦ φθονεροῦ καλλιτέχνη,
δύσμορφη ψυχὴ, σὲ δύσμορφο σῶμα. Ἄν ἦταν ἀνώτερος καλλιτέ-
χνης θὰ φθονοῦσε λιγότερο τοὺς λιγότερον “φθασμένους” ἀπὸ
κεῖνον.

Αὐτὲς ἡ ἐντυπώσεις μου, ἀγαπητέ. Τὸ βιβλίο ποῦ ἔδωκες, εἶναι
ἔργο. Στέκει. Ἔδωκες ἓνα document. Φαίνεται μᾶλλον ἡθογραφικό,
ἐνῶ εἶναι περισσότερο ψυχολογικό. Τὰ πρόσωπά σου ζοῦνε ὅλα μὲ
ιδεώδη· φαντάζονται τὸν ἑαυτὸ τους περισσότερο, καλύτερο, ἀνώ-
τερο ἀπὸ ὅτι εἶναι. Θέλουν, ζητοῦν κάτι, τὸ τελειότερο. Ἡ ἀνη-
συχία τὰ μαστίζει, τὰ τυραννᾷ· ἡ ἀνησυχία ποῦ εἶναι τὸ γενικὸ
γνώρισμα τῶν ἀλεξανδρινῶν.

Ἔσο ἀσφαλής. Ἔκανες κάτι τὸ καλὸ ἀλλὰ, δυστυχῶς,
ποῦ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐννοηθεῖ ἀπὸ ὅλους. Τὸ ἔργο σου
εἶναι γιὰ τοὺς λίγους.

Γιὰ σου

Γ. ΒΡΙΣΙΜΙΤΖΑΚΗΣ

ΣΤΗΝ “ΙΣΙΔΑ” 8]10]27 ὁ κ. Τ. Μαλᾶνος ἐπιτίθεται σφοδρότατα
ἐναντίον τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου. Δὲν θὰ βαλθοῦμε νὰ ὑπερασπί-
σουμε τὸν μεγάλο συγγραφέα Ξενοπούλου γιατί βέβαια δὲν κινδυ-
νεύει μὲ τὰ περιαντολογήματα τοῦ κ. Μαλάνου, γνωστοῦ ἀκίνδυνου
ἐχθροῦ ὅσων ἀγνόησαν τὰ βιβλία του, ἀλλὰ σὰν Ἀλεξανδρινὸ πε-
ριοδικὸ ἀγανακτοῦμε μὲ τὴν μεροληπτικὴ αὐτὴ τακτικὴ.

Ο ΔΙΑΣΗΜΟΣ γιὰ τὴν ἀσυναρτησίαν τοῦ κ. Εὐαγγέλου σ’ ἓνα
ἄρθρο του στὴν Ἰσιδα (29 Ὀκτωβρίου) μέσα σὲ ἄλλα λέγει ὅτι
ὁ κ. Μαλᾶνος ἔρριξε φῶς στὸ Καβαφικὸ ἔργο: ἀγνοεῖ φαίνεται

πῶς ὁ κ. Μαλάνος ποτέ δὲν δημοσίεψε μελέτη γιὰ τὴν ποίηση τοῦ Καβάφη. Ἀναφέρει ἐπίσης μιὰ φράση — εὐτράπελη — πού λέγει ὅτι εἶπεν ὁ Καβάφης, καὶ τὴν πέρνει ὁ εὐλογημένος σὺ σοβαρὸ (!!) μὴ γνωρίζοντας — πράγμα πού καὶ οἱ πέτρες τῆς Ἀλεξάνδρειας τὸ ξέρουν — ὅτι ὁ Καβάφης ὅταν χωρατεύει συνηθίζει νὰ δίνει ὅτον ἀστεῖσμό του πότε σοβαροφάνεια, καὶ πότε σατυρική (ἀλλὰ κρυμμένη σατυρική) ἔμφαση : πιθανὸν γιὰ νὰ γελοῦνται οἱ ἀθῶοι τοῦ εἶδους τοῦ κ. Εὐαγγέλου.

ΜΕ ΤΟ ἐρχόμενο τεῦχος μας οἱ συνδρομητὲς τῆς “Ἀλεξανδρινῆς Τέχνης” θὰ λάβουν τὸν πίνακα περιεχομένων τοῦ πρώτου τόμου πού κλείνει μὲ τὸ τεῦχος αὐτό.